

Poziv članovima da ne učestvuju u projektom konkursu

za izradu idejnog arhitektonskog rješenja stambeno-poslovnih objekata i podzemne garaže za potrebe Univerziteta Crne Gore.

Poštovani članovi i kolege arhitekta,

Obraćamo Vam se zbog aktuelne objave projektog konkursa za izradu idejnog arhitektonskog rješenja stambeno-poslovnih objekata i podzemne garaže za potrebe Univerziteta Crne Gore.

Imajući u vidu da se Komora arhitekata IKCG prema svojim zakonskim ovlašćenjima bavi zaštitom interesa svojih članova i zaštitom javnog interesa u oblasti izgradnje neprijatno smo bili iznenađeni činjenicom da je navedeno sprovedeno sistemom javnih nabavki, ali i da se na navedenoj lokaciji u kojoj je već neosporna prevelika izgrađenost, planira izgradnja nekoliko objekata spratnosti do S+P+10, ukupne površine oko 63 000 m².

Uvođenje arhitektonskih konkursa u procedure javnih nabavki je moramo istaći neobična praksa, koja ne doprinosi razvoju arhitektonske djelatnosti, već je nasuprot tome u potpunosti degradira. U specifičnom trenutku kada kao struka pokušavamo da arhitektonske usluge izuzmemo iz sistema javnih nabavki, i kriterijume najniže cijene eliminišemo kao uslov, raspisuje se projektni konkurs, koji istina cijenu ne definiše kao uslov, međutim otvara jedan opasan presedan koji može imati nesagledive posljedice na razvoj arhitektonskih konkursa. Iako je i ranije bilo sličnih procedura moramo napomenuti da se objekat ovakvih gabarita nije sprovodio u skladu sa članom 155. Zakona o javnim nabavkama, koji definiše uslove za sprovođenja projektog konkursa. Konkursna procedura u Crnoj Gori je urušena nepravilnostima i žalbama, koje su se dešavale u prošlosti, i mislimo da nastavak takve politike nije nikome u interesu.

Izvršni odbor je odmah po raspisivanju uputio primjedbe Univerzitetu Crne Gore i Glavnom državnom arhitekti, što je rezultiralo intenzivnom komunikacijom i održavanjem dva sastanka sa predstavnicima Univerziteta. Prije svega želimo da Vas upoznamo sa hronologijom dešavanja.

Univerzitet Crne Gore se obratio Direktoratu Glavnog državnog arhitekta sa zahtjevom za sprovođenje Javnog Konkursa za stambeno-poslovni objekat sa podzemnom garažom, koji je GDA odbio sa obrazloženjem da se javni konkurs se ne može raspisivati za objekte koji nisu za potrebe državnog organa, lokalne samouprave, zdravstvenih, prosvjetnih, naučnih, kulturnih, sportskih i objekata socijalne zaštite koji su u državnoj svojini. Iako smatramo da ovo tumačenje pogrešno jer zakon propisuje za šta je obavezno, a to ne isključuje mogućnost sprovođenja za ostalo, jasno je da je GDA odbio zahtjev jer su u zahtjevu navedeni stambeni i poslovni objekti koje član 54. Zakona o planiranju i izgradnji objekata ne navodi kao obavezne. Međutim nakon raspisivanja projektog konkursa su predstavnici UCG dali izjave u javnosti da će na ovaj način proširiti i naučno istraživačke kapacitete kao što su laboratorije, konferencijske sale i zajednički prostori za rad UCG. Sve ovo upućuje da GDA nije imao prave informacije, jer da su naveli sve ovo, to bi jednim dijelom spadalo u prosvjetne objekte, za šta bi javni konkurs bio obavezan.

Moramo napomenuti da je i u samom raspisu konkursa mnogo nelogičnosti pa kao primjer samo navodimo sastav žirija u kome su 2 od predviđenih 5 članova građevinski inženjeri, i koji apsolutno nisu kvalifikovani da ocjenjuju arhitektonska rješenja, ili da su 4 od predviđenih 5 članova zapošljena na UCG trenutno, ili su bili. Ovakvim odabirom je u potpunosti diskreditovana neutralnost članova žirija na samom početku konkursa. Uobičajena praksa je da u konkursnim procedurama raspisivač ima jednog predstavnika, dok su ostali članovi žirija nezavisni. U raspisu konkursa je naglašeno da je konkurs međunarodni, a da je pri tome objavljen samo na crnogorskom jeziku. Ukoliko napravimo paralelu sa Pravilnikom o načinu i postupku sprovođenja javnog konkursa koji propisuje da broj stručnih članova u žiriju mora biti veći od polovine broja članova žirija, a da je stručni član žirija nezavisan u odnosu na raspisivača, odnosno ne može biti lice u srodstvu ili zaposleno kod raspisivača, u žiriju ovog konkursa postoji samo jedan stručni član. Međutim kako se ovdje radi o javnoj nabavci a ne javnom konkursu Raspisivač nije bio u obavezi da koristi taj Pravilnik, pa su tako i postupili.

Na sastancima je od strane Strukovne Komore arhitekata predloženo da Univerzitet Crne Gore obustavi započeti postupak javne nabavke, i da se zahtjev ponovo uputi GDA, ali je i naglašeno da se od Univerzitetu u valorizaciji ovakve lokacije očekuje inkluzivniji i odgovorniji pristup. Ipak se radi o javnoj ustanovi koja zastupa javni interes, i koja doprinosi obrazovnom sistemu. Na ovaj način gradnjom poslovno stambenog objekta i garaže od 63 000m² nema razlike između Univerziteta Crne Gore kao vrhovne obrazovne institucije, i privatnih investitora koji su već uništili ovaj dio grada, i gdje je preizgrađenost prostora nepobitna činjenica. Na žalost Univerzitet Crne Gore nije smatrao sugestije Strukovne komore arhitekata kao opravdane, pa ih nije ni uvažio.

Smatramo da kao struka ne smijemo praviti iste greške kao sa soliterom neposredno uz hotel Podgoricu, za koji je takođe bio raspisan konkurs, i za koji je javnost prepoznala problem tek kada je započeta granja. Odgovornost za djelovanje u prostoru je kolektivna, i Investitoru na samom početku treba reći da je to pogrešno.

Zbog svega navedenog Izvršni odbor strukovne komore arhitekata je na sjednici održanoj 18.04.2022. godine, odlučio da uputi poziv svim članovima, ali i svim arhitektama u Crnoj Gori da ne učestvuju u projektnom konkursu za izradu idejnog arhitektonskog rješenja stambeno-poslovnih objekata i podzemne garaže za potrebe Univerziteta Crne Gore, jer je sproveden na pogrešnim principima arhitektonske djelatnosti, ali i ono što je u ovom slučaju mnogo bitnije da predviđeni objekti u ovakvim gabaritima, i na ovakvoj lokaciji nisu po mjeri čovjeka, i prostora koji ubrzano gubimo kao resurs. Smatramo da je navedeno u suprotnosti sa ispravnim shvatanjem arhitekture, i pozivamo članove da ne učestvuju u takvom procesu, i svojim učešćem daju legitimitet istom, već da svi zajedno kao struka imamo obavezu da doprinesemo stvaranju kvalitetnijeg prostora u kojem živimo.

Istovremeno Strukovna Komora arhitekata će nadležnom Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma uputiti inicijativu za stavljanje van snage predmetnog DUP-a „Univerzitetski centar“, izmjene i dopune.

Podgorica, 18.04.2022. godine

S poštovanjem,

mr Novica Mitrović, dia
Predsjednik StrukovneKomore arhitekata IKCG